

موقوفات میلاد امام رضا

بسیاری از موقوفات آستان قدس رضوی، موقوفاتی هستند که در آمد آنها بر ابر نیات واقفان در روز میلاد امام رضا صرف بر گزاری مراسم و جشنی باشکوه می شود. در این خصوص واقفان بسیاری، دارایی خود را وقف آستان ثامن الحجج کرده اند. قدیمی ترین وقف نامه مربوط به جشن میلاد امام رضا موقوفه میرزا محمدنوری است که در آن آمده است: هر ساله از در آمد اعیان یک باب یخچال در طرق و نصف اعیان یک باب مسلخ در خارج دروازه سفلی در روز عید مولود حضرت رضا مجلسی منعقد نمایند و اشراف و اعیان را دعوت کنند تا شربت و شیرینی و نهار صرف نمایند و به دو نفر روضه خوان و یک نفر شاعر هم مبلغی بدهند که در مجلس روضه و شعر بخوانند. سایر موقوفات ویژه میلاد امام رضا نیز عبارتند از: موقوفه میرزا محمود خان نوری، موقوفه مرحوم حاج حسین آقاملک، موقوفه کوچک آغا صنعی، موقوفه حاج میرزا احسن جعفری، موقوفه خانم ربابه آقا باقری طرز جانی و بسیاری از موارد دیگر.

موقوفات شهادت امام رضا

یکی دیگر از موضوعات وقفی آستان قدس رضوی، موقوفاتی است که در آمد آنها بر ابر نیات واقفان خیر اندیش در ایام شهادت امام رضا صرف بر گزاری مراسم و مجالس سوگواری می شود. موقوفه هایی که واقفان در این خصوص وقف بارگاه امام رضا کرده اند، عبارتند از: موقوفه امام وردی خان بیات مختاری برای برگزاری آیین سوگواری روز شهادت در نیشابور، موقوفه مهدی قلی میرزا سهام الملک برای تعزیه داری شب شهادت امام رضا در مشهد، موقوفه حاج کاظم غراب برای اطعام برخی از کارکنان آستان قدس رضوی در شب شهادت در مشهد، موقوفه مجدالدین مدنی برای اطعام برخی از کارکنان آستان قدس رضوی در شب شهادت در مشهد، موقوفه سید حسین محمودی برای عزاداری ایام ۲۵ تا ۳۰ صفر هر سال در شهرستان طیس، موقوفه علی رضایت بخش راوی برای برگزاری آیین شهادت در شهرستان راور، موقوفه حسن رستمی راوی برای برگزاری آیین شهادت در شهرستان راور، موقوفه ابراهیم محی الدینی برای برگزاری آیین شهادت در شهرستان راور و موقوفه میرزا احسن وافی برای برگزاری آیین شهادت در یزد.

موقوفات عید نوروز

یکی از موضوعاتی که واقفان بدان توجه ویژه داشتند و موقوفاتی را در این زمینه به یادگار گذاشته اند، موقوفات خاص عید نوروز است. جشن تحویل سال نواز جمله مراسم کهن در حرم امام رضا است که به روایت اسناد، از دوران صفوی با آداب و تشریفات خاصی انجام می شده است. در این خصوص مرحوم امام وردی خان بیات مختاری و همسرش آبجی سلطان خانم در سال ۱۲۷۶ هجری قمری، بسیاری از املاک و مزارع خویش را وقف آستان قدس رضوی کرده اند که شامل موقوفاتی در نیشابور است. بخشی از عواید و در آمد این موقوفات همه ساله باید در ایام عید نوروز باستانی به کار گزاران امام رضا هدیه و پیشکش شود. همچنین مرحوم حاج حسین آقاملک، املاک و رقبات زیادی را در استان خراسان و تهران وقف حضرت ثامن الحجج کرده و بخشی از در آمد این موقوفات باید در ایام عید نوروز باستانی به همه مستخدمان به جز کتابخانه، به عنوان عیدی پرداخت شود.

موقوفه سوم شعبان میلاد امام حسین

ارادت ایرانیان به سید و سالار شهیدان بر هیچکس پوشیده نیست. یکی از وجوه ارادت به ساحت قدسی این امام همام، بزرگداشت روز میلاد آن والا مقام در ماه شعبان است که در این خصوص، موقوفه ای به نام سوم شعبان در آستان قدس رضوی وجود دارد که بر اساس آن در روز سوم شعبان، مراسم جشنی در حرم مطهر برای میلاد امام حسین برگزار می شود. موقوفه میرزا فتحعلی خان صاحب دیوان در سال ۱۳۱۰ قمری که شامل چند در بند تیمچه و سه ربع قنات مزرعه عنابد کاشمر است از جمله موقوفه سوم شعبان به شمار می رود. در آمد این موقوفات هر ساله برای مصارف تعزیه داری، تعظیم شعائر اسلامی، تلاوت کلام الله مجید و... و نیز مخارج و مصارف جشن عید مولود مسعود ابی عبدالله الحسین صرف می شود. البته همانگونه که در متن موقوفه آمده، مصارف سوم شعبان این موقوفه مختص اعیان و اشراف و صاحب منصبان و بزرگان شهر نبوده و هدف واقف از این امر، تشویق و ترغیب این گروه به امر خیر و وقف اموالشان بوده است.

موقوفه نیمه شعبان

میلاد با سعادت امام عصر -عجل الله تعالی فرجه الشریف- برای شیعیان از اهمیت خاصی برخوردار است و همزمان با سالروز ولادت فرخنده منجی عالم بشریت، مراسم موقوفه مرحوم حسین حجازی زنجانی معروف به «حجازی باشی» در حرم مطهر حضرت رضا اجرا می شود. این واقف خیر اندیش، کلیه ایام ملک خود واقع در بلوک زاویه تربت حیدریه شامل بخشی از مزارع قنات کاریز بالا، مزرعه مهدی آباد، مزرعه و قنات لعلی، مزرعه و قنات حشمت آباد و مزرعه خانقاه را وقف آستان قدس حضرت ثامن الحجج کرده تا انجمنی از در آمد املاک موقوفه را در روز میلاد مسعود حضرت حجت یا همان نیمه شعبان به مصرف اطعام اعیان و محترمان شهر مشهد در سالن موزه آستان قدس رضوی برسانند. همه ساله در روز مقرر، مجلس باشکوهی در حرم مطهر امام رضا طبق مفاد وقف نامه واقف، بعد از اقامه نماز ظهر برگزار می شود.